

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ
I RODZINY**
(NR 44)
z dnia 3 grudnia 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 44)

3 grudnia 2024 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem posła **Katarzyny Ueberhan (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– **pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (druk nr 852).**

W posiedzeniu udział wzięli: **Łukasz Krason** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, pełnomocnik rządu ds. osób niepełnosprawnych wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Lorek** prezes zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Rowiński** pełnomocnik do spraw osób niepełnosprawnych Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” wraz ze współpracownikami, **Teresa Hernik**, **Mariusz Pyć** i **Edyta Sieradzka** przedstawiciele Federacji Przedsiębiorców Polskich wraz ze współpracownikami, **Mateusz Palian** przedstawiciel Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, **Tomasz Lenart** przewodniczący zarządu Stowarzyszenia „Niepełnosprawni dla Środowiska EKON”, **Anna Wróblewska** prezes zarządu Fundacji Blind&Proud wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Boratyn-Dąbkowska**, **Dariusz Lipski**, **Damian Norwiński** i **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz**, **Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Szanowni państwo, otwieram 44. posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Proszę oczywiście wszystkich obecnych o podpisanie listy obecności, o wyciszenie rozmów i zajęcie swoich miejsc.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony i obejmuje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z druku nr 852. Jest to druk rządowy. Szanowni państwo, rozumiem, że uwag do porządku dziennego nie ma.

Stwierdzam kworum na podstawie listy obecności.

Oczywiście witam serdecznie wszystkich państwa, witam serdecznie przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na czele z ministrem Łukaszem Krasoniem. Witam zebraną licznie stronę społeczną, przedstawicieli strony społecznej.

Szanowni państwo, marszałek Sejmu 21 listopada br. skierował do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny projekt ustawy z druku nr 852 do pierwszego czytania. Przypominam państwu, że pierwsze czytanie obejmuje wystąpienie wnioskodawcy i ogólną dyskusję na temat założeń projektu.

Niniejszym proszę pana ministra o przedstawienie uzasadnienia do projektu ustawy z druku nr 852. Proszę bardzo, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, pełnomocnik rządu ds. osób niepełnosprawnych Łukasz Krason:

Dobry wieczór państwu. Jest rzeczony projekt ustawy w związku z podwyższeniem kwoty minimalnego wynagrodzenia i proponuje się podwyższenie wysokości miesięcznego wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego finansowanego ze środków PFRON do następującej wysokości: w przypadku osób z niepełnosprawnością zaliczonych do stopnia znacznego – 2760 zł (wcześniej 2400 zł), w przypadku osób z niepełnosprawnością zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności – 1550 zł (wcześniej 1350 zł), w przypadku osób z niepełnosprawnościami zaliczonymi do stopnia lekkiego – 575 zł (wcześniej 500 zł).

Dodatkowo w odniesieniu do osób z niepełnosprawnością, u których orzeczono chorobę psychiczną i upośledzenie umysłowe – zwrócę państwa uwagę na ten zwrot, który, mam nadzieję, w tej kadencji Sejmu uda nam się w końcu wyrzucić z słownika – całościowe zaburzenie rozwojowe lub epilepsję oraz osób niewidomych, czyli dla osób ze schorzeniami szczególnymi kwoty te podwyższa się do następującej wysokości: w przypadku osób z niepełnosprawnością zaliczonych do stopnia znacznego – 1380 zł (wcześniej 1200 zł), w przypadku osób z niepełnosprawnością zaliczoną do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności – 1035 zł (wcześniej 900 zł), w przypadku osób z niepełnosprawnością zaliczoną do stopnia lekkiego – 690 zł (wcześniej 600 zł).

Nowe podwyższone kwoty stosowane będą po raz pierwszy do dofinansowania do wynagrodzeń pracowników z niepełnosprawnością, przysługujące za okres począwszy od stycznia 2025 r. Równocześnie projektowana regulacja wprowadza zmiany w przepisach dotyczących dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie PFRON, jakim jest wsparcie pracodawcy w postaci dofinansowania do wynagrodzenia zatrudnionego pracownika z niepełnosprawnością. Zmiana polega na zastąpieniu obecnego sztywnego ustalenia wysokości dotacji dla PFRON w wysokości 30% zaplanowanych wydatków na realizację tego zadania w danym roku na ustalenie wysokości dotacji do 30% tej kwoty. Zmiana wysokości kwoty dotacji nie wpłynie na wysokość wydatków budżetu państwa.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, panie ministrze.

Otwieram niniejszym dyskusję ogólną. Kto z państwa chciałby zgłosić się do głosu? Proszę, pani poseł.

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Panie ministrze, Wysoka Komisjo, dofinansowanie do wynagrodzeń rzeczywiście jest podwyższone. Będzie to się działo od 1 stycznia 2025 r. Ale chciałabym zapytać o podwyższenie dla osób niepełnosprawnych, którym orzeczono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, całościowe zaburzenia rozwojowe lub epilepsję oraz niewidomych, czyli dla osób ze schorzeniami szczególnymi. Czy w tej grupie mieszczą się osoby głuche? Czy osoby głuche mieszczą się w tej pierwszej grupie, z którą się zapoznaliśmy i którą mamy w druku nr 852? Gdzie jest miejsce dla osób z niepełnosprawnością słuchu, głuchych i z niedosłuchem? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Zgłaszał się jeszcze przewodniczący Mosiński, proszę. To znaczy, jeżeli pan minister woli po każdym pytaniu... Tak? Dobrze, proszę.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Osoby głuche nie są na tej liście chorób z przyczyn szczególnych, ale pracujemy w ministerstwie w tym momencie, analizujemy sytuację, czy jesteśmy w stanie i na jakich warunkach wpisać także tę grupę osób z niepełnosprawnością. W tym momencie to nie obejmuje osób z niepełnosprawnością.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Tak, proszę

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

Ale proszę mi wytłumaczyć, dlaczego osoby głuche nie należą do żadnej z tych grup. Przecież to są osoby z niepełnosprawnością. Dlaczego więc te osoby nie są tutaj ujęte i są wykluczone? Nie mogę tego zrozumieć, proszę mi to wytłumaczyć.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Pani chyba myli pojęcia. Osoba głucha ma stopień niepełnosprawności i ją te rozwiązania obowiązują. Jest szczególna kategoria, czyli osoby ze szczególną... Jak to, pani dyrektor, dokładnie się nazywa?

Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Monika Rusin:

Schorzenia specjalne.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Schorzenia specjalne, czyli jest to jakby taka odrębna kategoria, która jeszcze dodatkowo zwiększa tę pulę pieniędzy, która idzie na dofinansowanie wedle stopnia niepełnosprawności, daje pracodawcy i pracownikowi możliwość uzyskania większego dofinansowania. W tym momencie osób głuchych nie ma na liście schorzeń szczególnych, ale – tak jak powiedziałem – pracujemy nad tym, aby tę listę schorzeń szczególnych, którą wymieniłem wcześniej, poszerzyć także o osoby głuche.

Ale jeszcze raz przypomnę, dopowiem, że pracodawcy, którzy zatrudniają osoby głuche posiadające stopień niepełnosprawności lekki, umiarkowany lub znaczny, dostaną dofinansowanie, czyli to pierwsze, co przeczytałem na samym początku, opisując ustawę.

Posel Iwona Maria Kozłowska (KO):

Czyli w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczanych do znacznego stopnia niepełnosprawności, umiarkowanego i lekkiego to w tym zespole wyliczonych niepełnosprawności, rozumiem, że osoby głuche kwalifikują się do tego, również na ich stanowiskach pracy będzie dofinansowanie dla pracodawców?

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Pani dyrektor niech jeszcze dopowie.

Dyrektor biura w MRPiPS Monika Rusin:

Dzień dobry, Monika Rusin, dyrektor BON.

Tak, potwierdzam, zgodnie z projektem wśród tych grup uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych w stopniu lekkim, znacznym czy umiarkowanym osoby głuche, posiadające orzeczenie, są uprawnione. Nie mają schorzenia specjalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ponieważ analizujemy to, jak powiedział pan minister. Grupa schorzeń specjalnych to grupa osób z niepełnosprawnościami, która ma trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Dlatego te schorzenia specjalne mają to utrudnienie rekompensować – zarówno tej osobie, jak i pracodawcy. Bardzo proszę.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Możemy przejść do kolejnego pytania? Wcześniej jeszcze przewodniczący Mosiński, bo odnotowałam głos.

Posel Jan Mosiński (PiS):

To nie będzie pytanie, a bardziej ogólna wypowiedź. Szanowni państwo, dzisiejsza dyskusja nad projektem ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych odbywa się w dniu szczególnym. 3 grudnia mamy Międzynarodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami i myślę, że pochyłę się nad państwem, zwłaszcza gośćmi zaproszonymi, którzy reprezentują środowisko osób z niepełnosprawnościami, takim właśnie ukłonem, że ten dzisiejszy dzień jest szansą również na przyjęcie dobrych rozwiązań legislacyjnych dla państwa.

Biorąc pod uwagę takie ujęcie horyzontalne, doskonale wiemy, że w związku z rosnącą płacą minimalną – od roku 2022 ona wzrosła znacząco, o czym jest mowa w ocenie skutków regulacji – sytuacja osób z niepełnosprawnościami też powoli się poprawiała, biorąc pod uwagę wejście na rynek pracowników zatrudnianych przez pracodawców, gdyż – jak doskonale pamiętamy – w latach 2011–2012 tych osób było o wiele mniej zatrudnionych niż od kilku ostatnich lat. Oczywiście przyczyną tego było wprowadzenie moim zdaniem złych regulacji, a mianowicie wyłączenia dofinansowania w odniesieniu do osób z umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności i uprawnieniami emerytalnymi. Tu był spadek dość znaczący i wyraźny. Natomiast odbicie nastąpiło właśnie w roku 2020, ale także w latach następnych.

To oczywiście być może nie jest wszystko, co można w tym kierunku zrobić, ale myślę, że warto zwrócić uwagę i dzisiejsza nasza dyskusja właśnie nad nowelizacją ustawy o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej idzie w dalszym kierunku, aby jeszcze więcej osób z niepełnosprawnościami pracodawcy mogli zatrudniać, bo w tym duchu zapewne będzie szedł proces legislacyjny i, myślę, też nasza dzisiejsza dyskusja.

Ja jeszcze raz życzę państwu wiele satysfakcji z pracy, jaką wykonujecie, ale też satysfakcji z waszej działalności w wielu przypadkach pro publico bono, kiedy reprezentujecie swoje środowiska osób niepełnosprawnych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Oddaję głos pani Lidii Czechak. Proszę, pani poseł, proszę.

Posel Lidia Czechak (PiS):

Dostaliśmy stanowisko Rady Dialogu Społecznego, ale ja otrzymałam wcześniej już pismo skierowane przez Polską Organizację Pracodawców Osób Niepełnosprawnych i oni mają zastrzeżenia, panie ministrze, do tego projektu. Nie co do wysokości kwot, tylko chodzi o korektę.

Teraz mam pytanie... bo miała być korekta od 1 lipca, a ta organizacja utrzymuje, nawet podając szczegóły tych rozmów, że było nawet omawiane to, w jaki sposób, na jakich dokumentach tę korektę będzie można złożyć, aby te środki otrzymać. Mam więc tylko pytanie, bo te organizacje nie rozumieją, co jest powodem, że jednak nie będziemy cofać się, niestety, do lipca. Wystosowali do nas takie pismo, żebyśmy takie pytanie zadali. Ja się domyślam, ale może inne powody, nie wiem.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Nie wiem, czy jeszcze jest jakieś podobne pytanie... Ale to jest inne czy to samo? Dobrze. To czy pan minister chce odpowiedzieć, czy wysłuchamy... Jeżeli kontynuacja tego samego wątku, to poproszę dodać.

Posel Agnieszka Ścigaj (PiS):

Pani przewodnicząca, panie ministrze, po części jest to kontynuacja tego wątku, tylko chciałabym uzupełnić jeszcze wypowiedź mojej koleżanki odnośnie do tej obietnicy. Ponieważ obietnica jest pewną formą umowy, a to nie była obietnica pomiędzy jakimiś tam prywatnymi osobami, tylko ta obietnica pana ministra, można powiedzieć, była złożona na Radzie Dialogu Społecznego i przed reprezentacjami wszystkich organizacji pracodawców. To znalazło swoje odzwierciedlenie w pierwszej wersji tej ustawy, która została prawidłowo, dobrze złożona przez ministerstwo na Radę Ministrów.

Co takiego wydarzyło się, że Rada Ministrów odrzuciła tę właśnie obietnicę i tę propozycję? To nie jest tylko tak, że wynika ona z czystych i słuszných intencji pana ministra, ale też przede wszystkim z tego, że ta pensja minimalna wzrosła od 1 lipca i logiczne jest, że pracodawcy ponosili większe koszty, ponosili je oczywiście z zapewnieniem pana ministra, że to będzie po prostu zrefundowane i wyrównane.

Trzeba mieć świadomość, że pracodawcy osób z niepełnosprawnościami to nie są wielkie biznesy, tylko są to osoby, które od miesiąca do miesiąca, że tak powiem, liczą swoje pieniądze. Jeżeli oni polegali na tym, to jest to bardzo poważna sprawa, ponieważ część z nich zaciągała nawet pod słowa pana ministra jakieś kredyty. Trzeba byłoby więc im to wyjaśnić, dlaczego ta opcja się zmieniła. Tym bardziej, że kwestia uzasadnienia finansowego nie ma tutaj większego przełożenia, ponieważ jeżeli zwiększa się pensja minimalna, tak w skrócie, to automatycznie zwiększają się wpływy z kar pracodawców, które są wprowadzane do PFRON. Można więc przypuszczać, że pieniądze są, bo są właśnie ze zwiększenia tych kar umownych za brak zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. I to jest tak analogicznie traktowane, że tworzenie miejsc pracy przez innych pracodawców jest właśnie z tego finansowane.

Jeśli chodzi o miejsca pracy, to pan minister pewnie wie, ja nie będę się wymądrzać, że to jest nadal bardzo poważne wyzwanie przed nami dla osób z niepełnosprawnościami. Ale chyba, tak myślę, że nie pomaga rozwiązaniu tego problemu obniżanie, czyli taki mały

zapis, niuans, ale on bardzo znacząco w przyszłości będzie odbijał się na tej sytuacji. Bo państwo zmieniliście zapis, który mówił, że do tej pory to 30% środków PFRON-owskich musiało być przeznaczanych na tę refundację, a w tej chwili to jest do 30%. Sami w uzasadnieniu pokazujecie, że ten wskaźnik tak naprawdę w przyszłych latach to jest 24–26%, czyli nominalnie, procentowo to się zmienia. Nie ma w tej ustawie propozycji waloryzacji tego świadczenia, więc de facto to będzie mniej pieniędzy. Bo jeżeli nie ma waloryzacji, to na przykład w przyszłym roku czy w następnych latach wcale nie musi być, bo nie ma takiego obligu wnoszenia ustawy, która kwotowo będzie to zwiększać. Nadal jest to więc niepewna sytuacja. Pan wie, że miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych i w ogóle ich sytuacja jest często niepewna, więc dokładanie im tej niepewności, co będzie za rok, za dwa, to jest jakby nie do końca fair, mówiąc krótko.

Drugie moje pytanie dotyczy czegoś, czego nie ma w tej ustawie, ale ja jakiś czas temu do pana ministra się z tym zwracałam i będę ponawiać tę prośbę, bo ona wiąże się stricte z miejscami pracy dla osób z niepełnosprawnościami. To jest art. 26 ustawy, który zawiera taki zapis... Skądinąd w niektórych przypadkach może on ma uzasadnienie, ale w przypadku właśnie podmiotów ekonomii społecznej, spółdzielni, zakładów pracy chronionej czy stowarzyszeń, czyli generalnie tych dominujących pracodawców, on bardzo często jest po prostu krzywdzący. Dotyczy on tego, krótko mówiąc, że taki pracodawca może być bardzo surowo ukarany, a w konsekwencji osoby z niepełnosprawnościami zamiast mieć pracę czy powiększać stan miejsc pracy, po prostu tracą te miejsca pracy. Mówi on o tym, że jeżeli w trakcie czynności kontrolnych albo w jakichś innych sytuacjach, na przykład ZUS, czyli różne zobowiązania pracodawcy, nie zostanie zapłacony w określonym terminie albo z różnych powodów, ja nie wnioskuję z jakich, ale zostanie zapłacony, tylko de facto bardzo często być może po terminie... Ja taki zakład prowadziłam, więc wiem, jak to wygląda, że na przykład w pierwszej kolejności zbiera się pieniądze na pensje, a potem na zobowiązania. I płaci się je, ale czasem się zdarza, że dzień po albo 2 dni po... To naprawdę nie są jakby wielkie uchybienia. I konsekwencją jest to, oprócz tego, że ktoś zapłaci te składki, zrobi korektę do ZUS, to w tej ustawie i w tym artykule jest taki zapis, że musi oddać dotację.

Dla tych podmiotów oddać tę dotację oznacza tak naprawdę zlikwidować firmy, czyli zlikwidować miejsca pracy, bo to są kwoty, których oni nie są w stanie oddać. Może więc przy okazji tego wspaniałego dnia, o którym mówiliśmy, i dzisiaj obchodzimy, może warto pochylić się nad zmianą tego przepisu i niedopełnienia tego terminu nie uznawać za takie uchybienie, którego konsekwencje będą dramatyczne. Bo przecież nie o to nam chodzi, żeby ktoś likwidował te miejsca pracy. My pomagamy tym zakładom, bo nam chodzi o to, żeby one tworzyły kolejne miejsca pracy.

Wydaje mi się więc, że w przypadku, kiedy państwo obiecali i pół roku nie wypłacacie, i nie chcecie wypłacać tych waloryzacji, ale pracodawcy na to czekają – i nie ma żadnych konsekwencji, bo z odsetkami na pewno państwo im tego nie wypłacicie – to może zrobić im dodatkowo taki prezent i nie karać ich w ten sposób. Bo na końcu są te osoby z niepełnosprawnościami, które po prostu tracą swoje miejsca pracy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze miałam zgłoszenia ze strony posłów? Tak, proszę, pani poseł.

Posel Barbara Oliwiecka (Polska2050-TD):

Dziękuję ślicznie pani przewodniczącej. Ja w kwestii takiej bardzo ogólnej, ale w tym szczególnym dniu właśnie i też z takim pytaniem do ministerstwa, niestety. Oczywiście to jest krok w bardzo dobrą stronę. Trzeba zwiększać, zachęcać pracodawców, żeby zatrudniali osoby z niepełnosprawnością, stwarzać dobre warunki, ale trzeba sobie też powiedzieć, że niestety Polska wciąż jest z tyłu, jeżeli chodzi o porównywanie statystyk dotyczących zatrudniania osób z niepełnosprawnością, aktywności osób z niepełnosprawnością. W Europie ta średnia wynosi ponad 50%, u nas to jest ok. 32%. Takie były statystyki za poprzedni rok. Więc tych działań musimy podejmować bardzo, bardzo dużo. I oczywiście kwestia finansowa jest istotna, ale też bardzo ważne jest budowanie takiego społecznego, dobrego nastawienia wśród pracodawców szczególnie.

I właśnie moje pytanie do resortu. Czy resort planuje w najbliższym czasie zrobić taką kampanię społeczną zachęcającą pracodawców i pokazującą drogę osobom z niepełnosprawnością? Żeby jednak te dwa środowiska zbliżyć, pokazywać procedury, korzyści, jakie wynikają dla obu stron właśnie z zatrudniania osób z niepełnosprawnością. Czy resort rozważa taką kampanię społeczną? Ona powinna obejmować nie tylko sam proces szukania pracy. Do mnie docierają też sygnały, że na etapie rekrutacji bardzo często jest tak, że te osoby po prostu nie potrafią sobie poradzić w takich sytuacjach. Tutaj widzę więc taką ogromną potrzebę. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Czy mogę prosić pana ministra o odpowiedź?

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Tak, pierwsze pytanie. Rzeczywiście Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przygotowało rozwiązanie podwyższające kwoty dofinansowania na rzecz pracodawców zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami. W pierwotnym przepisie było to od stycznia, ale z wyrównaniem od lipca. Przeszliśmy całą ścieżkę legislacyjną, na Radzie Ministrów ten zapis został zmieniony. Zostaliśmy poproszeni o to, aby to uwzględnić. Na ten moment mogę powiedzieć, że to, co dzisiaj państwo macie przed sobą w odzwierciedla to, co Rada Ministrów zaakceptowała. I w tym względzie to jest to, co mamy na stronie.

Odpowiadając na pani pytanie, to ostatnie dotyczące kampanii społecznych, od stycznia Polska będzie przewodzić w Unii Europejskiej, będzie mieć swoją prezydencję, i temat zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami jest jednym z tematów wiodących do tej naszej prezydencji właśnie w obszarze polityk społecznych, zatrudnienia także osób z niepełnosprawnościami. Więc odpowiedź brzmi tak, będziemy dużo szerzej i w dużo bardziej zróżnicowanym stopniu wspierać także budowanie świadomości społecznej i po stronie pracodawcy – bo rzeczywiście wciąż w oczach wielu pracodawców osoba z niepełnosprawnością to jest kłopotliwy pracownik, a nie potencjał – ale także po stronie osób z niepełnosprawnościami, aby jednak nie bały się tego, że mogą podjąć pracę.

Jednym z elementów, który na pewno może mieć także kluczowe działanie, to jest także likwidacja pułapki rentowej. To jest coś, co nie było załatwione przez wiele lat. W tym momencie w ministerstwie prowadzimy prace nad przepisami, które mogłyby tę pułapkę zlikwidować. Bo wiele osób z niepełnosprawnościami wskazuje jako ograniczenie przed ich aktywnością zawodową strach przed utratą świadczeń rentowych.

Mam nadzieję, że to plus wiele innych rzeczy, chociażby zatrudnienie wspomagane, które będzie już na początku przyszłego roku odpalane, właśnie jesteśmy na etapie podpisywania umów, przygotowywania tego wszystkiego, w tym projekcie 18 tys. osób z niepełnosprawnością intelektualną będzie mogło znaleźć pracę... To są rzeczy, które finalnie, mam nadzieję, jestem przekonany, podniosą wskaźnik zatrudnienia. On w tym momencie wynosi rzeczywiście poniżej 33%. To jest ogon Unii Europejskiej. Nie możemy tkwić w tym systemie, który tak wygląda dzisiaj. Dlatego te nowe rozwiązania będą, mam nadzieję, bardzo pomocne.

Jeszcze w kontekście tej odpowiedzi dotyczącej art. 26 poproszę panią dyrektor.

Dyrektor biura w MRPiPS Monika Rusin:

Może zacznę od odpowiedzi na pytanie o udział procentowy dotacji i środków własnych PFRON w dofinansowaniu do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych. Obecnie faktycznie jest to zapis 30% na sztywno i 70%, z czego 30% to dotacja, 70% – środki własne PFRON. I chciałabym wyjaśnić, czym została podyktowana ta zmiana. Została ona podyktowana nie tym, żeby te środki były mniejsze, ale tym właśnie, żeby to zwiększenie umożliwiło elastyczność dodatkowego finansowania ze środków PFRON właśnie.

Tak jak pani słusznie powiedziała, te wpływy są większe. I żebyśmy mogli te wpływy uaktywniać w ten sposób, w postaci dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, jest „do 30%”. Czyli kwota dotacji z budżetu nie będzie mniejsza, tylko będzie to mniejszy procent, bo reszta to będą środki własne PFRON. Czyli kwota ogółem będzie kwotą większą, tylko procenty się zmieniają na bardziej elastyczne, czyli „do”, a nie na sztywno. Bo gdybyśmy zostawili na sztywno 30 i 70%, po prostu nie będzie

możliwości zwiększenia dofinansowania ze środków własnych PFRON. Chociaż tak jak pani wskazała, mamy na sali również panią prezes PFRON i z przychylnością PFRON uruchamiamy te środki, dlatego ten zapis brzmi w ten sposób. To jest to pierwsze pytanie.

Kolejne pytanie, jeśli chodzi o mechanizm zwrotu środków w postaci dofinansowania dowolnego rodzaju pracowników niepełnosprawnych w przypadku niespełnienia przesłanek – jak pani podała, przykład opłacenia ZUS jeden dzień po terminie. Taki mechanizm już istnieje, ustawodawca już to przewidział, a mianowicie jest takie uchybienie 14 dni po terminie ZUS-owskim. Jeżeli się ten pracodawca spóźni 14 dni, to nadal to dofinansowanie mu przysługuje.

Mało tego, drugi mechanizm, wychodząc naprzeciw pracodawcom i samym osobom z niepełnosprawnością, to jest, jeżeli to uchybienie jest poniżej 2% wartości składek. Czyli kiedy zostało opłacone mniej niż 2%, ale po terminie, również to dofinansowanie przysługuje. Takie mechanizmy istnieją. Pani wspomniała o tym, że pracodawca spóźni się jeden dzień, więc ja wskazuję na to, że jest taki przepis, który mówi o tym, że jest dodatkowe 14 dni.

Poseł Agnieszka Ścigaj (PiS):

Czasem pracodawca nie wie i tę różnicę, te wszystkie korekty składa dużo później, na przykład dopiero po kontroli, bo to protokół z kontroli... Na przykład gdyby te 14 dni było po ustaleniu tego faktu czy po kontroli, to ja rozumiem. Ale tak się dzieje bardzo często. Tych kontroli jest w tej chwili dość dużo. I to nie są rzeczy wymyślone, tylko pracodawcy po prostu zgłaszają, że tak jest i są obciążani poważnymi kosztami.

Dyrektor biura w MRPiPS Monika Rusin:

Ale czego pracodawca może nie wiedzieć? W sytuacji zatrudnienia pracownika niepełnosprawnego ponosi koszty jego zatrudnienia. Do tych kosztów ma dofinansowanie i dofinansowanie stanowi środki publiczne obarczone pewnymi warunkami otrzymywania, więc musi spełniać te warunki. Musi płacić składki do ZUS od tych pracowników, zarówno pełnosprawnych, jak i niepełnosprawnych. Nie możemy tego rozgraniczać.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krasoń:

I pamiętajmy, że on składa wniosek po...

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś głosy? Jeszcze pani posłanka Kozłowska, proszę. Udzieliłam jej głosu, bo się wcześniej zgłosiła. I zaraz oddamy głos. Dobrze? Proszę.

Poseł Iwona Maria Kozłowska (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Jeszcze mam pytanie do pana ministra dotyczące właśnie terminu wejścia w życie tej ustawy. Czyli korekty dla pracodawców będą mogły być składane za okres od stycznia przyszłego roku, a nie od pierwszego lipca tego roku? Ja wiem, że pan minister mówił o tym, ale ja chciałabym zadać trochę bardziej szczegółowe pytania. Skąd mianowicie pomysł na to, żeby od lipca tego roku, dlaczego akurat od lipca, a nie od sierpnia, a nie od września, miałyby to wejść? Dlaczego właśnie od lipca? To jest jedno pytanie.

Drugie pytanie. Chciałabym dowiedzieć się, czy pan minister jako przedstawiciel Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej konsultował akurat ten zapis z ministrem finansów, z przedstawicielami PFRON. Jak to się stało, że zapis bodajże we wrześniu pojawił się na pana stronie – bo sprawdziłam to – że będzie ten obowiązek dotyczył 1 lipca? Czyli że od 1 lipca będzie można korekty składać, a teraz otrzymaliśmy projekt ustawy, że od przyszłego roku, od stycznia? Kto nie dopilnował albo jak to się stało, że mamy inny projekt od tego, który znalazł się na pana stronie? Czy ministerstwo odpowiednio skonsultowało to z pozostałymi członkami rządu, resortów, z panem premierem, w jakim terminie ten projekt ustawy ma wejść? Bo mnie to bardzo intryguje i chciałabym, żeby pan krok po kroku wytłumaczył nam, jak to przebiegało w trakcie. Od kwietnia bodajże czy od marca trwają prace nad tym projektem ustawy i pracodawcy z niecierpliwością na niego czekali. Mamy grudzień, dosyć późno, więc proszę mi to wyjaśnić.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

Panie ministrze, zechce się pan odnieść?

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Tu już padła na tej sali informacja, dlaczego od lipca w pierwotnym projekcie było to ujęte – zwiększenie najniższej krajowej. Więc tego to rozwiązanie dotyczyło, od tego momentu. A propos ścieżki rządowej w maju uzyskaliśmy wpis do wykazu prac legislacyjnych rządu i oczywiście w ścieżce rządowej są konsultacje także z ministrem finansów. Tak jak powiedziałem, nasz projekt dotarł do Rady Ministrów i tam na Radzie Ministrów zapisy zostały zmienione. To jest to, co mogę państwu powiedzieć. Ścieżka rządowa jest publiczna i to, kiedy jest wniosek, kiedy jest wpis, można sprawdzić na stronie Rządowego Centrum Legislacji. Tak więc wniosek uwzględnił wzrost tych dofinansowań już od lipca. Ale – tak jak powiedziałem – na Radzie Ministrów zostało to zmienione i dzisiaj procedujemy projekt, który wyszedł z Rady Ministrów.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję, panie ministrze.

Pani poseł Kulpa. Tak, pani poseł Kulpa się teraz zgłaszała, proszę.

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Panie ministrze, mam pytanie jeszcze dalej idące. Otóż na Radzie Dialogu Społecznego uchwałą 134 w § 2 przyjęliście państwo, iż strona społeczna zgodziła się na niepełną waloryzację, czyli poszła de facto na rękę z tytułu dofinansowań w 2024 r., godząc się na 15%, zamiast 19,4%, i zgodziła się od lipca, a nie od stycznia 2024 r. Teraz rozmawiamy o styczniu 2025 r. Czyli strona społeczna zgodziła się o przesunięcie o pół roku – ze stycznia tego roku na lipiec tego roku. Natomiast państwo, mimo tych ustaleń ze stroną społeczną, przesuwacie to o kolejne pół roku, czyli de facto odsuwacie to o rok kalendarzowy.

Z całym szacunkiem, panie ministrze, ale proszę mi powiedzieć, tak czysto po ludzku bez takiego mówienia, jak wygląda specyfika pracy rządu pod kierownictwem pana premiera Tuska, tylko proszę powiedzieć tak po ludzku – bo dotykamy bardzo delikatniej sfery osób niepełnosprawnych i ich pracodawców, którzy ich zatrudniają, i czekali na te zapisy – co spowodowało, że państwo aż rok wyczekiwaliście, pomimo tego dokumentu, który został stworzony na Radzie Dialogu Społecznego. To przeleżało aż rok, państwo w rok nie potrafiliście ustalić kwoty tej waloryzacji, kwoty dofinansowania. Dlaczego tak długo zwlekaliście z tak ważnym tematem, na który czekały osoby niepełnosprawne? Jeśli państwo wykazujecie się i wszędzie mówicie o takiej dużej wrażliwości w stosunku do osób niepełnosprawnych, to czemu zwlekaliście? Dlaczego tak długo to trwało? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Oddaję głos panu ministrowi.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Od kwietnia, kiedy była Rada Dialogu Społecznego, nawet do dzisiaj licząc, to nie jest rok. Ale tak jak powiedziałem, w maju złożyliśmy wpis i ta ścieżka zaczęła biec. Wszystko, co powiedziałem, mógłbym powtórzyć, ale nie chodzi o to, żebym ja się powtarzał. Ja wiem, że... Bo po to tutaj jestem, aby to zatrudnienie osób z niepewnościami poszło w górę. To jest jeden z mechanizmów, który dzisiaj jest w systemie, i jest niewystarczający, i powinniśmy oprócz tego szukać nowych narzędzi, nowych mechanizmów, które nie pojawiały się w ostatnich latach. Mam nadzieję, że jeszcze nieraz spotkamy się na tej Komisji i będziemy także o tych nowych rozwiązaniach mówić. Ale dzisiaj, tak jak powiedziałem wcześniej, mamy ten projekt.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

Czy ktoś jeszcze ze strony parlamentarzystów, pań, panów posłów? Nie widzę. Oddaję głos stronie społecznej. Proszę.

Przedstawiciel Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych Mateusz Palian:

Dziękuję, szanowna pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, szanowni państwo...

Głos z sali:

Prosimy do mikrofonu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Nie trzeba wstawać, można mówić na siedząco. Tylko dwie prośby. Jedna to żeby się przedstawiać – musimy mieć tę informację do protokołu. I druga prośba o mówienie do mikrofonu – właśnie po to, żeby można było sporządzić protokół. Dziękuję.

Przedstawiciel Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych Mateusz Palian:

Mateusz Palian, Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych.

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, tak jak zostało to już powiedziane, na Radzie Dialogu Społecznego pomiędzy stronami zostało ustalone w marcu i kwietniu 2024 r., że refundacja wynagrodzeń zostanie zwaloryzowana od 1 lipca 2024 r. Na ostatnim etapie rządowego procesu legislacyjnego zostało to zmienione właśnie w ten sposób, że nie będzie wyrównania wynagrodzeń osób niepełnosprawnych.

Chciałbym zwrócić uwagę, że polityka społeczna państwa powinna być spójna także z podnoszeniem minimalnego wynagrodzenia za pracę. Zostało złożone zapewnienie publiczne i szereg pracodawców zasięgnęło zobowiązania finansowe po to, aby podnieść wynagrodzenia także osób niepełnosprawnych, licząc na to, że te zobowiązania spłaca z tego wyrównania. Natomiast teraz znajdujemy się w sytuacji, w której tego wyrównania nie będzie.

Jedna istotna kwestia, która chyba jeszcze tutaj nie wybrzmiała. Zmiana proponowana w art. 46a ust. 1 pkt 1 ustawy powoduje, że wyrównanie tego dofinansowania od 1 lipca 2024 r. w zasadzie będzie rozwiązaniem niedeficytowym, gdyż zostanie pokryte w całości ze środków własnych, dochodów własnych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, czyli de facto ze spłat pracodawców. Jeszcze chciałbym zwrócić uwagę, że wpłaty pracodawców stanowią ok. 83% wszystkich wpływów do PFRON. Oczywiście dofinansowanie jest zachętą do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, natomiast jeśli chcemy zachować spójność polityki państwa, to wyrównanie powinno zostać zachowane. Skoro więc mamy akurat światowy dzień osób niepełnosprawnych, zwracam się z apelem do panów i pań posłanek o skorzystanie ze swoich uprawnień i być może przywrócenie poprzednich rozwiązań.

Jeszcze jedna kwestia co do sankcyjności przepisów art. 26a, 49 i następnych. Chciałem zwrócić uwagę, że sankcje są nieproporcjonalne. W sytuacji, w której drobny pracodawca, spółdzielnia spóźni się o 14 dni z zapłatą składek na ZUS, nie ze swojej winy, bo na przykład ma zatory płatnicze albo kwota zaległości przekroczy 2% kwoty należnej ZUS, sankcje są nieproporcjonalne. Taki pracodawca z automatu traci prawo do dalszych dofinansowań. Jest wstrzymane... postępowanie administracyjne o ściągnięcie tej kwoty z powrotem do PFRON razem z odsetkami.

Osobiście uważam, że sytuacja, w której nawet po 5 latach od uregulowania tych zaległości wobec ZUS są przepisy sankcyjne, to są one niezgodne z zasadami państwa prawnego urzeczywistniającymi zasady sprawiedliwości społecznej. Dlatego też jako pracodawcy uważamy, że przepisy powinny być zmienione, aby sankcja nie była tak bezwzględna i tak surowa, zwłaszcza dla mikro- i małych przedsiębiorców i przedsiębiorców z zakresu społecznego zatrudniania osób niepełnosprawnych. To tyle. Dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Teraz z tyłu widzę dwoje rąk, proszę.

Ekspert ds. zatrudnienia osób niepełnosprawnych w Polsce Federacji Przedsiębiorców Polskich Edyta Sieradzka:

Dzień dobry państwu, Edyta Sieradzka, ekspert Federacji Przedsiębiorców Polskich ds. zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.

Szanowny panie ministrze, panie posłanki, posłowie, dzisiaj, tak jak państwo mówicie, jest Międzynarodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami. Wydaje mi się i nie tylko mi, że rehabilitacja zawodowa w Polsce jest chyba czynnikiem najważniejszym dla osób z niepełnosprawnościami. Oni czują się bardzo docenieni, bardzo potrzebni. Natomiast dzisiaj już pracodawcy mówią – a rozmawiam codziennie, codziennie dostajemy masę telefonów – że naprawdę liczyli na to, że zostaną potraktowani w trochę inny sposób. Zaufali rządowi od, tak jak państwo widzieliście, prawie od kwietnia. Rada Dialogu Społecznego przyjęła faktycznie uchwałę teraz ostatnio, w listopadzie, ponieważ zobaczyliśmy, że niestety to, co było obiecywane przez pół roku, nie zostało i nie zostanie spełnione. Tak jak mój przedmówca powiedział, zostały zaciągnięte kredyty.

Szanowni państwo, dofinansowanie z PFRON to nie jest tak naprawdę zachęta. To jest dzisiaj kwota, która pozwoli jeszcze utrzymać zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Już nie mówię nawet, żeby zwiększyć, szanowni państwo, bo ono cały czas spada, naprawdę. Bardzo więc proszę, szanowni państwo posłowie, żebyście państwo tę poprawkę, którą, nie ukrywam, przygotowaliśmy państwu, żebyście ją podjęli i wspólnie pomogli, wrócić do tego, co było przyjęte przez, że tak powiem, nie Radę Ministrów, ale rząd.

Z góry dziękuję, panie ministrze, bo państwo sami to zrobiliście i nas naprawdę uspokoiście, mówiąc, że to będzie od lipca. Chcemy więc, żeby ten projekt z 8 listopada po prostu wrócił pod obrady Sejmu. Bardzo państwa prosimy, ponieważ jeżeli nie będzie tej zmiany, że te korekty będą mogły być od lipca, pracodawcy będą w trudnych sytuacjach ekonomicznych i nie będą mogli starać się o to dofinansowanie. Wtedy niestety zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami jeszcze bardziej spadnie, szanowni państwo, i uderzy to właśnie w same osoby niepełnosprawne. Tak że bardzo państwa proszę o pomoc. Już dzisiaj wołamy o tę pomoc. Dziękuję serdecznie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Proszę kolejną osobę.

Przedstawiciel Federacji Przedsiębiorców Polskich Mariusz Pyć:

Szanowny panie ministrze, szanowni panowie posłowie, panie posłanki, Mariusz Pyć, Federacja Przedsiębiorców Polskich, pracodawca osób niepełnosprawnych.

Panie ministrze, ogromnie ubolewam, że nie odpowiedział pan wprost na pytanie, co takiego się stało, że ten projekt w ostatniej chwili na, powiedziałbym, końcowym posiedzeniu rządu został zmieniony. Pytanie zostało zadane wprost, na to pytanie pan minister nie odpowiedział. Jako pracodawcy zadajemy sobie pytanie, czy celem rządu było wprowadzenie nas jako przedsiębiorców w błąd. My jako przedsiębiorcy ufni w zapewnienia rządu kalkulowaliśmy w swojej działalności te przychody, albowiem już od 22 kwietnia byliśmy zapewniani, że to zwiększone dofinansowanie będzie nam przyznane. 5 sierpnia za pośrednictwem Systemu Obsługi Dofinansowania i Refundacji PFRON wystosował do każdego pracodawcy pobierającego dofinansowanie komunikat, że trwają prace nad projektem ustawy i od 1 lipca będziemy otrzymywali te zwiększone dofinansowania.

Nie rozumiemy jako pracodawcy – skoro na ten projekt zostały przeznaczone pieniądze, skoro projekt przeszedł pełną ścieżkę legislacyjną, nikt do niego nie zgłaszał jakichkolwiek zastrzeżeń – co tak naprawdę się stało, że na ostatnim etapie procedowania tego projektu wszystko się zmieniło.

Tak jak już zostało powiedziane wcześniej, deklaracja podwyższenia dofinansowania została zainicjowana przez stronę rządową. Tym samym pracodawcy mieli prawo przypuszczać i wierzyć, że ta obietnica zostanie spełniona. Pozostawienie projektu bez poprawki przygotowanej przez Federację Przedsiębiorstw Polskich, przywracając projekt do stanu z 8 listopada, niewątpliwie przyczyni się do zmniejszenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Uważam także, że zrukuje to zaufanie nas jako

przedsiębiorców do państwa, bo skoro byliśmy o czymś zapewniani, to dlaczego te obietnice nie zostały dotrzymane.

Liczymy, że w światowym dniu osób niepełnosprawnych strona rządowa okaże się być wiarygodna, dotrzyma obietnic i projekt zostanie uchwalony w takim kształcie, jaki był wniesiony na obrady Rady Ministrów, a nie po tych zmianach. Tak że w imieniu pracodawców wnioskuję o przywrócenie projektu ustawy do stanu z 8 listopada i przyznanie nam możliwości złożenia korekt wniosków Wn-D od 1 lipca, czyli tak jak nam to obiecywano. To nie jest tak, że my... Przepraszam, to jest tak, że gdyby nam tego nie obiecywano, gdyby to zapewne nie padło, pewnie pracodawcy funkcjonowaliby inaczej. Nie kalkulowaliby w swoich budżetach tych przychodów, które skalkulowali na podstawie tej obietnicy. Więc de facto w tym momencie czujemy się wprowadzeni w błąd. Dlatego, tak jak już wspomniałem wcześniej, wnioskujemy o przywrócenie stanu takiego, jaki był pierwotnie. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Nie wiem, czy najpierw strona społeczna, czy pani poseł... To może pozwolimy jeszcze, bo jesteśmy w tej fazie, przy głosach strony społecznej... Proszę bardzo.

Pełnomocnik do spraw osób niepełnosprawnych Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Krzysztof Rowiński:

Dziękuję bardzo. Krzysztof Rowiński, NSZZ „Solidarność”.

Proszę państwa, jako przedstawiciele strony pracowników chcieliśmy wzmocnić głos pracodawców. My również słyszymy o zaciągniętych kredytach od naszych pracodawców. Również słyszymy o tym, że oni aktualnie obserwują tę sytuację, która teraz się dzieje, czy ogłosić upadłość, czy nie i czekają, na dalsze kroki. To nam zgłaszają również zrzeszeni pracownicy, którzy z kolei słyszą to od pracodawców. Czyli po prostu czekają na wynik tej ustawy, co teraz się wydarzy. Bo też już wiemy o kilku upadłościach z jesieni tego roku, jeżeli chodzi o zakłady pracy chronionej. Tak że zgadzamy się z pracodawcami i czekamy na wyrównanie od lipca.

Druga rzecz, która została zawarta w projekcie, jeżeli chodzi o te „do 30%” i „o 30%”, które aktualnie jeszcze istnieje. Jest uzasadnienie, żeby faktycznie w tej chwili ten przepis został zawieszony, ale wydaje nam się, że za łatwo z niego rezygnujemy i w przyszłości za kilka lat może być to problem. Nigdy nie będziemy mieli pewności, jaką kwotę dostanie PFRON od ministra finansów. „Do 30%” pozostawia bardzo duże widełki. Tradycją się stało, że było to ok. 20–22%, ale pamiętajmy, że to jest tylko tradycja. Tak że szkoda, że rezygnujemy tak łatwo z tego przepisu o 30%, tym bardziej, że on też był wypracowany właśnie w Radzie Dialogu Społecznego. A jeżeli chodzi o zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, to strona pracownicza z pracodawcami współpracuje jak rzadko kiedy. Dziękuję szczerze.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Czy są jeszcze jakieś głosy ze strony społecznej? Jeżeli nie, to oddam teraz głos przewodniczącej Mai Nowak, proszę.

Poseł Maja Ewa Nowak (Polska2050-TD):

Korzystając z okazji, że widzę panią prezes PFRON, chciałabym zadać pytanie, czy Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ma zabezpieczone środki na to, żeby weszło to od lipca tego roku.

Prezes zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Małgorzata Lorek:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, tak, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ma zabezpieczone środki, więc w zależności od tego, w jakim kształcie... Bo my tak naprawdę finansujemy wynikową tego, co znajdzie się w ustawie. Na każdą z potencjalnych możliwości jesteśmy przygotowani. Dziękuję bardzo.

Posel Maja Ewa Nowak (Polska2050-TD):

Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję pani prezes za odpowiedź, ale też przy okazji dziękuję za obecność na naszej Komisji.

Widzę, że pani poseł Kozłowska jeszcze się zgłasza. Proszę.

Posel Iwona Maria Kozłowska (KO):

Chciałabym jeszcze doszczegółowić pytanie dotyczące wejścia w życie tego projektu, ponieważ padło określenie, że strona rządowa... Jaki resort konkretnie obiecał wejście tego projektu ustawy od 1 lipca? Kto konkretnie? Strona rządowa to jest bardzo ogólne sformułowanie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Ale to chyba padło.

Posel Iwona Maria Kozłowska (KO):

Który resort, które ministerstwo konkretnie złożyło obietnicę, że będą te środki finansowane od 1 lipca 2024 r.? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Pani poseł, do kogo kieruje pani to pytanie? Do strony rządowej?

Posel Iwona Maria Kozłowska (KO):

Tak, do pana ministra, ponieważ pan minister wie, jaki był przebieg konsultacji i przygotowywania tego dokumentu.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krasoń:

Odpowiem na to ostatnie. Stroną wiodącą, przygotowującą projekt był resort rodziny, pracy i polityki społecznej, co już tutaj padało zresztą od samego początku.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

Czy do głosu strony społecznej ministerstwo czy pan minister chciałby się odnieść, do głosów z dyskusji? To wszystko już padało, rozumiem.

Ze swojej strony chciałam też zaznaczyć dwie kwestie. Po pierwsze, mamy uchwałę państwa, uchwałę nr 134, uchwałę strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego z 26 listopada 2024 r. i ta uchwała została przekazana wszystkim członkom i członkiniom Komisji. Zawisła też pod projektem ustawy, tak że każdy może się z tą uchwałą zapoznać. Jak państwo słyszeli, posłowie się zapoznali, bo padały pytania w związku właśnie z tą uchwałą.

Przydzielam sobie głos i też chciałam zwrócić uwagę na kolejne dwie kwestie. Na pewno zgadzam się z tymi głosami, które mówiły o tym, że potrzebne jest „zaszycie” waloryzacji. To nie jest jedyna ustawa, niejedyny przypadek. Widać tak bardzo, że potrzebujemy waloryzacji wpisanej w projekt ustawy. Nie możemy zostawiać pewnych kwestii do każdorazowej decyzji.

Czy mogłabym prosić o ciszę? Pozwolą państwo, że teraz ja się wypowiem. Jeżeli ktoś chciałby jeszcze zabrać głos, to oczywiście ma możliwość, bo jeszcze dyskusji nie zamknęłam.

Ten przypadek, jak i wiele innych, pokazuje niestety, jak bardzo potrzebujemy waloryzacji wpisanych w projekt rozwiązań ustawowych, systemowych, by nie zostawiać tego do każdorazowej decyzji aktualnie rządzących. Bo przy braku automatyzmu narażamy się z różnych względów na przesunięcia czasowe.

Wiemy, i to też wynika z uzasadnienia do projektu, że ostatnia waloryzacja wypłaty tych środków, tego dofinansowania z funduszu była w roku 2022. Od tego czasu mieliśmy już kilkakrotnie podwyższane pensje minimalne i mamy świadomość przecież, jak tu wszyscy siedzimy, że wysokość pensji minimalnej wpływa na wysokość wynagrodzeń

w ogóle, również na wysokość średnich wynagrodzeń. Od przeciętnego wynagrodzenia przecież jest liczona procentowo należność wpłacana na PFRON przez tych pracodawców, którzy osób z niepełnosprawnościami nie zatrudniają. Mamy więc z jednej strony wpłaty od tych przedsiębiorców, z drugiej strony nie mieliśmy waloryzacji dla tych pracodawców, tych dofinansowań, dla tych, którzy osoby z niepełnosprawnościami zatrudniają.

Czytamy też w projekcie ustawy, w uzasadnieniu, że to dofinansowanie zwiększamy tą ustawą o ok. 15%. A jeżeli dobrze liczę, choć matematyczką nie jestem, to od 2022 r. wynagrodzenie minimalne wzrosło o ok. 40%. Wydaje się więc, że jest to bardzo potrzebna ustawa. Dobrze, że jest teraz. Powinna być już dwa lata temu, jeszcze za poprzednio rządzących. Ale nadganiamy, naprawiamy te błędy. Mam nadzieję, że będzie to krok w dobrym kierunku i, jak to pan minister słusznie zauważył, jest to jedna z form wsparcia, chociaż nie jedyna, ale na ten moment jedna z ważnych form wsparcia, aktywizacji, zatrudniania osób z niepełnosprawnościami.

Dobrze, jeżeli nie ma więcej głosów w dyskusji... Jeszcze ze strony społecznej, proszę.

Przedstawiciel Federacji Przedsiębiorców Polskich Mariusz Pyć:

Mariusz Pyć, witam ponownie.

Szanowni państwo, szanowny panie ministrze, najważniejsze pytanie w trakcie debaty padło ze strony pani przewodniczącej, nie pamiętam nazwiska, czy na te korekty od lipca są zapewnione pieniądze. Padła odpowiedź, że są. Więc tak jak już wcześniej apelowaliśmy, apelujemy ponownie do państwa tutaj obecnych, aby jednak mimo wszystko przywrócić ten projekt do jego kształtu pierwotnego, czyli do tych korekt od 1 lipca. Bo nic nie stoi na przeszkodzie, żeby taki projekt został uchwalony. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Czy jest jeszcze jakiś głos ze strony ministerstwa? Nie widzę. Dobrze. W takim razie jeszcze nie głosujemy w tej chwili. Zamykamy dyskusję ogólną.

Stwierdzam zamknięcie pierwszego czytania. W tym momencie przechodzimy do szczegółowego rozpatrzenia projektu, proszę państwa.

Czy są uwagi do tytułu projektu? Nie ma. Czy ze strony legislatorów jakieś uwagi? Uwag nie ma. Stwierdzam, że tytuł został rozpatrzony.

Przechodzimy do art. 1. W art. 1 mamy dwie zmiany. Czy są jakieś uwagi do art. 1? Uwag Biura Legislacyjnego brak. Poprawki ze strony państwa posłów? Nie widzę. Stwierdzam, że art. 1 rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do art. 2. Proszę, pani przewodnicząca Maja Nowak.

Poseł Maja Ewa Nowak (Polska2050-TD):

W imieniu swoim i grupy posłów ponadpartyjnie chciałabym wnieść poprawkę. Poprawka ma na celu umożliwienie zwiększenia dopłat do wynagrodzeń pracowników z niepełnosprawnością nie od 1 stycznia 2025 r., ale od 1 lipca 2024 r. Ma to też na celu realizację uzgodnień, które zostały poczynione ze stroną społeczną na Radzie Dialogu Społecznego. Wiemy już, że środki PFRON są zabezpieczone na ten cel.

Warto też podkreślić, że moc wsteczna obowiązywania przepisów nie budziła żadnych zastrzeżeń podczas całego rządowego procesu legislacyjnego. Te zastrzeżenia pojawiły się dopiero na ostatnim etapie rządowego procesu legislacyjnego, to jest na posiedzeniu Rady Ministrów, i wzbudziły uzasadnione według nas wątpliwości po stronie organizacji pracodawców i pracowników. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję bardzo.

Czy mogę prosić o uwagi Biura Legislacyjnego do poprawki? Proszę.

Legislator Aleksandra Wolna-Bek:

Dzień dobry. Szanowni państwo, jeśli chodzi o przedłożone poprawki, to po pierwsze, wydaje nam się, że w ust. 1 należałoby skreślić wyraz „począwszy”, tak aby przepis w końcu miał brzmienie, iż ta kwota dofinansowania miesięcznego będzie przysługiwała „za okres od miesiąca lipca 2024 r.”, bo to jest wiadome. Wydaje nam się więc, że taki ozdobnik jak „począwszy” jest zbędny. Taką samą korektę zaproponowałybyśmy

do ust. 3, tutaj też w końcowej części tego ustępu, gdzie się mówi o złożeniu wniosków, należałoby skreślić wyraz „począwszy”.

Natomiast jeśli chodzi o ust. 2, to tutaj proponowałybyśmy na początku drobną korektę, aby przepis na początku miał brzmienie: „pracodawca, który otrzymał dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego” i dalej bez zmiany. Czyli zamiana liczby mnogiej na liczbę pojedynczą, tak aby to zgrać z ust. 1 i ust. 3.

Dodatkowo jeszcze chcemy wskazać, iż należałoby łącznie rozpatrywać art. 2 z art. 3.

Ponadto zwracamy uwagę, iż wyjątek, który jest wskazany w art. 3, ma wchodzić w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. Patrząc na obecny kalendarz, niestety nie dajemy możliwości zachowania terminów organom konstytucyjnym w procesie legislacyjnym. Natomiast rozumiejąc cel tej poprawki, trzeba mieć na uwadze, aby dalsze etapy procesu legislacyjnego przebiegały na tyle sprawnie, żeby ten termin został zachowany i była możliwa publikacja jak najszybciej w tym roku. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze. Czy teraz nanosimy poprawkę, tę korektę na kartce, tak? Tak, to mamy. Dobrze, dziękuję.

Czy mogę prosić o stanowisko ministerstwa do poprawki?

Sekretarz stanu w MRPiPS Łukasz Krason:

Mnie obowiązuje to, co wyszło z Rady Ministrów. Więc moja ocena musi być taka, że to nie jest poprawka uzgodniona z Radą Ministrów. Mogę więc powiedzieć, że tutaj jest negatywna.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

W takim razie czy jest sprzeciw co do tej poprawki? Wiem, że jest sprzeciw co do przyjęcia poprawki, dlatego musimy przeprowadzić głosowanie. Czy jesteście gotowi?

W takim razie kto jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez panią poseł Maję Nowak wraz z grupą posłów? Dobrze, dziękuję. Kto jest przeciw? Dobrze, dziękuję. Czy ktoś się wstrzymał? Dziękuję.

Zamykam głosowanie. Proszę o przedstawienie wyników.

Sekretarz Komisji Jolanta Boratyn-Dąbkowska:

19 głosów za, 10 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Stwierdzam, że poprawka została przyjęta. Niniejszym rozpatrzyliśmy art. 2.

Przechodzimy do art. 3.

Legislator Aleksandra Wolna-Bek:

Artykuł 3, pani przewodnicząca, został przyjęty. Tak jak mówiłyśmy, to był art. 2 z art. 3. To było łączne. Tak że teraz głosowanie całości zostało.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

W takim razie stwierdzam, że art. 3 też został rozpatrzony.

Teraz jeszcze pozostało nam głosowanie nad całością ustawy. Tak, szanowni państwo, zażadam głosowania nad całością ustawy wraz z przyjętą poprawką. Czy jest sprzeciw? Sprzeciwu nie widzę, czyli rozumiem, że możemy przyjąć, że projekt ustawy wraz z poprawką został przyjęty jednogłośnie.

Jeszcze zwyczajowo dwie kwestie, szanowni państwo, na koniec. Chciałabym, żebyśmy upoważnili Biuro Legislacyjne do korekt redakcyjno-legislacyjno-technicznych. Rozumiem, że jest na to zgoda.

Na posła sprawozdawcę proponuję przewodniczącą Maję Nowak. Czy jest sprzeciw? Nie ma. Stwierdzam, że Komisja wyznaczyła również posła sprawozdawcę.

Dobrze. W takim razie stwierdzam, że wyczerpaliśmy na tym porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję wszystkim za udział.

Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję.